

Rusko pokroviteljstvo

Tri baltiške države pod ruskim pokroviteljstvom

Ker je odpela Nemčija ruskim sovjetom dostop na Poljsko, je izrabila mobilizirana Rusija ugodno priliko, da je po zasedbi pretežnega in najboljšega dela Poljske segla še po baltiških državah in je spravila doslej že tri pod svoj protektorat ali pokroviteljstvo. Rusko pokroviteljstvo na Baltiku je spremljano pri Estonski in Letonski z nenapadno pogodbo in z istočasnim osnovanjem ruskih mornariških, le-

talskih in kopnih vojaških oporišč za oboroženo silo.

Rusko pokroviteljstvo v Estoniji je rodilo odstop dosedanje desničarsko-diktatorske vlade, kateri je že sledila nova levičarska, katero tvorijo boljševiški agenti pod predsedstvom Ulrota. Po spremembi režima so izbruhnili nemiri, pri katerih je bil ustreljen od boljševiziranih levičarjev sin predsednika bivše vlade Ilmar Tonison. Nova estonska vlada je napovedala takoj ob nastopu izvedbo agrarne reforme.

Za Estonijo in Letonsko je sledila pod rusko pokroviteljstvo tretja baltiška država Litva, s katero so se pogajali sovjeti od 3. do 10. oktobra. Po nenapadni pogodbi je priznala Rusija Litvi Poljakom odvzeto Vilno z okolico pod pogojem, da sme vzdrževati v tem važnem mestu in drugih litvanskih obmejnih postojankah svojo kopno vojsko ter letalstvo in utrditi mejo Litve napram Nemčiji. Rusko-litvanska pogodba je sklenjena na 15 let in se podaljša sama ob sebi še za deset let, ako se ne odpove eno leto pred potekom 15 letnega roka.

Kaj se skriva za ruskim pokroviteljstvom

Švedsko časopisje trdi, da se skriva za ruskimi nenapadnimi pogodbami z baltiški državami zaenkrat še prikrita zasedba, kateri bo sledila priključitev Letonske, Estonije ter Litve v zvezo ruskih sovjetskih republik. V najkrajšem času je treba pričakovati, da bodo sestavljene v omenjenih treh baltiških državah komunistične vlade. Od trenutka vkorakanja sovjetskih čet v baltške države o njihovi samostojno-

sti ali svobodi ni več mogoče govoriti. Sovjetske čete so s svojo navzočnostjo že zaščitnik komunistične akcije in njena vojaška pomoč.

Odpor Finske

Ko se je približala sovjetska Rusija z isto nenapadno pogodbo, kakor jo je vsilila imenovanim trem baltiškim državam, še četrti in najbolj severni — Finski, je zadela na odpor. Finska je sicer izrazila pripravljenost za pogajanja z Rusijo, a ji je odklonila vse predlagane vojaške ugodnosti na svojem ozemlju. Radi odklonilnega stališča Fincev so zbrali Rusi pri Leningradu nekaj stotisoč mož broječo armado. Okrog 250.000 ruskih vojakov je bilo 10. oktobra samo še 30 km oddaljenih od mej Finske. Radi tolike ogroženosti je odredila finska vlada mobilizacijo, je pustila razpostaviti na več mestih protiletalske topove in zapovedala izpraznitev vseh svojih večjih mest in obmejnih krajev, ki mejijo na Rusijo.

V zvezi s pogajanjem med Rusijo in Finsko je šel v rusko zunanje ministrstvo poslanik Združenih držav Severne Amerike, da s tem pokaže zanimanje Amerike za Finsko. Isti korak sta storila tudi poslanka Švedske in Norveške, ki sta zvezani s Finsko v skupini skandinavskih držav.

Sestanek vladarjev skandinavskih držav

Z ozirom na dogodke v Baltiku in predvsem radi odpora Finske je sklical švedski kralj Gustav za 18. oktober v Stockholmu važen sestanek, na katerega so bili povabljeni: danski kralj Kristijan, norveški kralj Haakon in finski predsednik general Maerhein. Vladarje so spremljali na posvet tudi zunanji ministri omenjenih držav.

Angleški ministrski predsednik zahteva obnovitev zaupanja sveta v Nemčijo

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je 12. oktobra v parlamentu odklonil Hitlerjeve mirovne predloge z utemeljitvijo iz nedavne preteklosti, katera jasno govori, da je edino nemška vlada ovira za dosego miru. Nemška vlada je bila tista, ki je s svojimi ponovljenimi nasilnimi napadi oropala Evropo miru ter udarila v srca vseh njenih sosed občutek nevarnosti, ki nikoli ne mine, in strahu, ki vedno traja.

G. Chamberlain je zaključil svoj veliki govor z besedami: »Za sedaj ne moremo nemški besedi nič več zaupati. Samo dejanja nas še morejo prepričati. Besede ne več. Dejanja morajo priti, preden Anglija in naš junaški prijatelj Francija prenehata z vojno. Ko bo zaupanje sveta v Nemčijo obnovljeno, šele potem bomo reševali vprašanja, ki so boleča. Samo nemška vlada ima možnost, da ta predpogoj izpolni. Pred izbiro stoji, da ali s stvarnimi dejanji dokaže, da bo držala besedo in svoje obveznosti, ali pa, da traja vojna dalje. Naj Nemčija izbere!«

»Naj izrečejo topovi svojo besedo!«

Nemški kancler Hitler je poslušal z zunanjim ministrom Ribbentropom v svoji kanclerski palači v Berlinu po radiju prenos Chamberlainovega govora. Takoj za tem je sklical tri in pol ure trajajočo sejo, katere so se udeležili vsi najvišji kanclerjevi sodrujenci ter svetovalci. Posvet je končal Hitler z nagovorom, v katerem je izrekel pričetek hude zapadne ofenzive napovedujoče besede: »Vsaka misel na kako mednarodno konferenco, ki naj bi v Evropi ponovno vzpostavila mir, je sedaj brezupna. Sedaj naj izrečejo svojo besedo topovi!«

